

na (*szaghavard*) használatát, először püspöki kiváltsággént, majd minden pap liturgikus viseletként. A XIII. században Kilikiában kezdték a latin típusú süveg (*chujr*) használatát, püspöki jelvényként. Napjainkban is érvényesül ez a különbség: a pap koronát, a püspök süveget visel a liturgián. A szerzetes-papok a liturgia alatt is hordják a csuklyaszerű fejedőjüket (*veghar*).

Azt már kevesen veszik észre, hogy mind a nyugati, mind a keleti liturgiákban az említett fejdíszeket a papok és főpapok csak a szentmise első részében (igehirdetés, tanítás) és a befejezésekor (áldás, elbocsájtás) viselik. Tehát akkor, amikor a Krisztustól rájuk ruházott hatalom birtokában tanítanak vagy áldást osztanak. A szent cselekmény alatt a pap (főpap) is az Eucharisztia szolgálójává, kiszolgáltatójává válik, s ekkor az előbb említett jelvényt nem viseli: maga is födetlen fővel végzi a liturgiát. Érdekességgént említhető, hogy középkori királyi szertartáskönyvek rubrikái szerint a szentmise ezen része alatt a királynak is le kellett tennie az uralkodói jelvényeket. Krisztus megjelenésekor senki sem viselt ilyen megkülönböztető, hatalmi jelvényeket.

Guzsik Tamás

(Megjelent az Örmény Egyházi Hírlevél II/13 1998. október 20-i számában.)

A szkóla megalakítása — I.

Hogy mi a szkóla, arról már sokat olvashattunk, hallhattunk. Ám a szkóla megszervezése és gyakorlatban való megtartása időnként nehéz feladatnak bizonyul. Ehhez kívánunk segítséget adni soron következő írásaink, melyek 15 év távlatából sem vesztenek pedagógiai és tapasztalatbeli jelentőségükből.

1. A szkóla megalakításának előkészítése

Sok esetben adva van, hogy valaki hol alakítson szkólát (pl. egy falu plébániájának énekezetője vagy egy városi plébániatemplom). Máskor azonban módunkban van „megkeresni” a legalkalmasabb helyet. Mire gondoljunk ilyenkor? Alkalmas-e a környezet? Van-e kellő gonddal végzett szentmise? Ministránsok? Asszisztencia? Tükröződik-e ebben a liturgia szeretete? Össze lehet-e hangolni a szkóla működését az orgonista munkájával, elképzeléseivel? Van-e más énekkar a templomban, s világosan elhatárolhatók-e illetve összekapcsolhatók-e a működési területek? Ha a körülmények kedvezőtlenek (ami önmagában még nem akadály, sőt esetleg erős indíték arra, hogy egy elhanyagolt templomban „valami történjen már végre”): van-e erőm arra, hogy a nehézségekkel megküzdjek? Kire vagy mire számíthatok segítségként? Akár adott az alapítás helye, akár magam választom ki, meg kell kezdődnie egy beszélgetés-sorozatnak a plébánossal, hitoktatóval, kántorral. Tisztázni kell, mi is a szkóla, mit akar, mit remélhet tőle a templomi liturgia, a katekézis, a pasztoráció? Tisz-

tázni kell, milyen irányt akar képviselni a szkóla, s milyen „engedmények” nem jöhetnek szóba. Milyen segítségre van szükségem az alakításhoz és a működéshez (nem csak szervezési, hanem tartalmi is, gondoljunk pl. a hitoktatás, a prédikáció és az ének kapcsolataira, a szentmise bemutatásának körülményeire, a pap szerepére a hívőközösség előkészítésében, stb.).

Az OHB liturgiai-zenei csoportjának 1988. januári értesítőjéből

Szkólákat bemutató írásaink folytatásaként egy budapesti plébániatemplom két különböző énekegyütteséről olvashatunk, melyek közös vezetés alatt nagyon jól kiegészítik egymást.

A Kassai téri gyermekszkóla és a Canticum Canticorum énekegyüttes

A plébánián már évek óta működik egy gyermekszkóla, amelynek tagjai hétről-hétre a vasárnapi diákmise egyházzenei szolgálatát végzik. Fontos misszió az övék, hiszen a kassai téri plébániatemplomban korábban csak a Hozsanna énekeskönyv énekeit ismerte a hívek nagy többsége, a szkóla ismertette és szerettette meg velük az Éneklő Egyház énekanyagát. 8-10 kislány 9-13 évig terjedően minden vasárnap énekel graduálét, alleluját és áldozásra kommuniót vagy más odaillő népéneket. Ünnepek alkalmával ünnepi Kyriét, húsvétkor Szentsír-keresést, karácsonykor betlehemest. Lelkes kis csapatról van szó, melynek tagjai a vasárnapi közös éneklésen túl a hétköznapokon is szívesen töltik közösen szabadidejüket.

Ugyanakkor évek óta hiányzott már egy komolyabb, igényesebb zenei értéket is képviselő kórus, amely a fél 11 órai szentmisén működne közre. Ezt a hiányt hivatott pótolni a Canticum Canticorum énekegyüttes, mely 2003 karácsonyán alakult meg fiatal, végzett zeneakadémistákból, s így a herminamezői Szentlélek Plébánia (Kassai tér) egyházzenei életének legújabb képviselője.

A névválasztás talán nagyképűnek tűnhet (Énekek Éneke), mi azonban elsősorban a Biblia e nagyszerű fejezetének szellemiségét próbáljuk magunk elé állítani, kifejezve elkötelezettségünket, elhivatottságunkat, „jegységünket” az egyház és annak szent zenéje iránt, törekedve annak legmagasabb szintű előadására. A 11 tagú kamarakórus jelenleg 2-3 hetente énekel. Célul tűztük ki, hogy minden alkalommal az adott vasárnap proprium tételein túl egy többszólamú misét is megszólaltatunk (eddig Lassus, Palestrina, Byrd és Charpentier miséit énekeltük), ami természetesen több időt és próbát igényel. A későbbiekben kortárs egyházzenei műveket is a repertoárba szeretnénk állítani, egyelőre azonban a csapatépítés és az egységes hangzás megteremtése köti le minden energiánkat. Az eddigi visszajelzések biztatnak bennünket a további igényes munkára, melynek igyekszünk is megfelelni. Kitűnő próbahelyiségünk van, ugyanis a Vajdahunyad vári Jáki kápolnát, —mely hétköznapokon nagy-